

Sygn. akt: III U 342/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 października 2014 r. w O.

sprawy z odwołania W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 6 lutego 2014r. znak (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. decyzją z 6 lutego 2014r. odmówił W. S. prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz. U. z 2009r. nr 153, poz.1227 ze zm.), ponieważ ubezpieczony nie udowodnił wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach. Uznanym przez organ rentowy okresem pracy w szczególnych warunkach wynosi 1 rok 1 miesiąc i 15 dni. Organ rentowy nie uwzględnił jako okresu pracy w szczególnych warunkach okresów od 28.01.1974r. do 30.09.1981r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w W. oraz od 23.03.1985r. do 30.06.1994r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w W. ponieważ ubezpieczony był w tym okresie członkiem Spółdzielni, a nie pracownikiem.

W odwołaniu od powyższej decyzji W. S. wnosił o jej zmianę i przyznanie świadczenia emerytalnego. Podnosił, że wystawione świadectwo pracy przez Przedsiębiorstwo (...) - 7 w W. jednoznacznie stwierdza, że odwołujący wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych, zatrudniony był na stanowisku mechanik samochodowy wymienionym w wykazie A dziale XIV poz. 16 stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów poz. 43 z 07 lutego 1983 r., a sam fakt, zaniedbania pracodawcy w zakresie prawidłowego wystawienia świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, nie może w sposób negatywny oddziaływać na uprawnienia emerytalne odwołującego. Okresu zatrudnienia od 23.03.1985r. do 30.06.1994r. w Rolniczej Spółdzielni

Produkcyjnej w W., ZUS nie uznał jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach ponieważ odwołujący w tym okresie był członkiem spółdzielni a nie ubezpieczonym z tytułu umowy o pracę. Członkostwo w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej miało – zdaniem odwołującego się - charakter stosunku pracy z uwagi na to, że odwołujący w powyższym okresie był pracownikiem zatrudnionym na stanowisku mechanik samochodowy, wykonywał pracę stale, w miejscu i czasie określonym przez pracodawcę, prace określonego rodzaju w pełnym wymiarze czasu, podlegał kierownictwu pracodawcy i pobierał wynagrodzenie. Jednocześnie odwołujący był ubezpieczony, posiadał prawo do urlopu w pełnym wymiarze oraz świadczeń socjalnych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania. Dodatkowo podniósł, że w dniu 5.03.2014r. ubezpieczony wniósł dodatkową dokumentację na okoliczność pracy w szczególnych warunkach, tj. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 21.02.2014r. wystawione przez (...) S.A. w W. na okoliczność pracy odwołującego w szczególnych warunkach w okresie od 28.01.1974r. do 30.09.1981r. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego z ww. zakładem pracy, O/ZUS uwzględnił odwołującemu wskazany okres jako pracę w szczególnych warunkach. W efekcie ilość udokumentowanych przez ubezpieczonego okresów pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999r. wzrosła do 8 lat 9 miesięcy i 19 dni, jednakże nadal nie został udokumentowany 15 letni okres takiej pracy.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 16.12.2013r. odwołujący W. S. (ur. (...)) zwrócił się do O/ZUS w P. Inspektoratu w P. z wnioskiem o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury.

Rozpatrując wniosek o emeryturę Oddział ZUS uznał odwołującemu W. S. za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 28 lat, 5 miesięcy i 26 dni, w tym: 28 lat, 3 miesiące i 21 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 5 dni okresów nieskładkowych. Ostatecznie organ rentowy uznał 8 lat 9 miesięcy i 19 dni pracy w warunkach szczególnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał jako okresu pracy w szczególnych warunkach okresów od 28.01.1974r. do 30.09.1981r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w W. oraz okresu od 23.03.1985r. do 30.06.1994r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w W..

W dniu 22 marca 1985r. W. S. złożył deklarację przystąpienia członka do Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w W. i zarząd w/w Spółdzielni uchwała Walnego Zgromadzenia z dnia 29 marca 1985r. przyjął odwołującego się w poczet członków Spółdzielni i został wpisany do rejestru członków pod poz. 225. Począwszy od dnia 23.03.1985r. W. S. był członkiem Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w W. i jako członek pracował na stanowisku mechanika w w/w spółdzielni do 30.06.1994r. Był wynagradzany według zasad obowiązujących członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu: akta emerytalne i osobowe odwołującego się, w szczególności deklaracje przystąpienia członka, zaświadczenie o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy, zeznania świadków M. Ł. (k. 33v adnotacja 02:39, J. S. k. 33v adnotacja 6:03) oraz zeznania odwołującego się złożone w charakterze strony.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

W. S. urodził się (...), podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury jest więc ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z przytoczoną ustawą prawo do emerytury przysługuje mężczyznom urodzonym po dniu 30.09.1953r. który osiągnął wiek 67 lat (art. 24 ust 1b), jednak zgodnie z art. 184 w/w ustawy w zw. z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,

- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wnioszek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestie wymaganego wieku odwołującego, uczestnictwa w Otwartym Funduszu Inwestycyjnym oraz okresu stażowego wynoszącego minimum 25 lat nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Jedyną sporną kwestią, od której uzależnione było odwołanie ubezpieczonego jak i jego prawo do emerytury było ustalenie czy na dzień 1.01.1999r. W. S. zgromadził wymagany okres 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy odwołującego od 28.01.1974r. do 30.09.1981r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w W.. Decyzja organu rentowego podyktowana była brakiem odpowiedniego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach w w/w okresach. Kolejnym spornym okresem był okres od 23.03.1985r. do 30.06.1994r i praca w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w W..

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sądu uznał, że W. S. nie wykazał przed Sądem, że w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS tj. 01.01.1999r. posiadał 15 letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd podzielił stanowisko organu rentowego w przedmiocie nie uznania okresu

od 23.03.1985r. do 30.06.1994r jako pracy w warunkach szczególnych tj. pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w W.. Z dobrze zachowanej dokumentacji dotyczącej powyższego okresu jednoznacznie wynika, że począwszy od dnia 23.03.1985r. W. S. był członkiem Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w W. i jako członek pracował na stanowisku mechanika w w/w spółdzielni do 30.06.1994r. Był wynagradzany według zasad obowiązujących członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych – według liczby przepracowanych dni. Przesłuchani świadkowie potwierdzili fakt, iż odwołujący się pracował w Spółdzielni jako mechanik samochodowy w kanale, przy czym świadek M. Ł. nie miał wiedzy na temat tego, czy odwołujący się był członkiem spółdzielni, świadek J. S. utrzymywał, że odwołujący się był pracownikiem zatrudnionym przez Spółdzielnię. Sam odwołujący zeznawał, że wykonywał prace mechanika samochodowego, „wydaje mu się, że był członkiem Spółdzielni” .

W ocenie Sądu dokumenty nadesłane przez (...) w W. przesadzają kwestie członkostwa odwołującego się w (...), nie sposób odmówić im wiarygodności, tym bardziej że sam odwołujący się tego nie wykluczył.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17.02.1961r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz.U. nr 12 poz.61 ze zm.) przedmiotem gospodarczej działalności rolniczej spółdzielni produkcyjnej było prowadzenie wspólnego gospodarstwa rolnego w oparciu o osobistą pracę członków, a zdolny do pracy członek spółdzielni miał prawo i obowiązek pracować w spółdzielni w zakresie ustalonym przez statut (art.95 § 1 i art. 113 ustawy). W wyroku z dnia 22.12.1972r. (OSNC 1973/9/163) Sąd Najwyższy stwierdził, że art.113 ustawy z dnia 17 lutego 1961r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz.U. nr 12 poz.61) statuuje swoisty stosunek prawny, odmienny zarówno od pracowniczego jak i spółdzielczego stosunku pracy, mianowicie stosunek wynikający z prawa i obowiązku członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej wykonywania pracy w tej spółdzielni w zakresie ustalonym przez statut lub uchwałę walnego zgromadzenia. Do tego stosunku prawnego przepisy o spółdzielczym stosunku pracy nie mają zastosowania, stosują się natomiast do niego – jeżeli nic innego nie wynika z przepisów ustawy o spółdzielniach i ich związkach lub statutu spółdzielni – przepisy kodeksu cywilnego. Powyższy pogląd Sąd Najwyższy podtrzymał w uzasadnieniu uchwały z dnia 6.03.1981r. (OSNC 1981/8/146), gdzie stwierdził, iż ustawodawca przyjął, że prawa i obowiązki stron, związane z wykonywaniem przez członków pracy na rzecz spółdzielni mieszczą się w treści samego członkostwa i, stanowiąc integralny składnik, powstają nie na podstawie zawarcia spółdzielczej umowy o pracę, lecz z mocy samego cywilnoprawnego stosunku członkostwa (art.113 i nast. ustawy). To zaś wyklucza możliwość oceny praw i obowiązków stron w świetle powszechnego ustawodawstwa pracy i wskazuje, że o zakresie, rozmiarze i sposobie wykonywania pracy przez

członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, tudzież o treści ich uprawnień z tym związanych decydują przepisy prawa o spółdzielniach oraz postanowienia statutu. Na tej samej zasadzie zatrudniani byli członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych od 1.01.1983r. tj. po wejściu w życie ustawy z dnia 16.09.1982r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. nr 30 poz.210) W wyroku z 21.01.2005r. (OSNP 2005/17/272) Sąd Najwyższy stwierdził, że praca w charakterze członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie daje prawa do przejścia na emeryturę w wieku niższym niż podstawowy wiek emerytalny z uwagi na zatrudnienie w szczególnych warunkach, o których mowa w art.32 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych a przedstawione w art.32 ustawy ograniczenie prawa do wcześniejszej emerytury jedynie do wypadków świadczenia pracy w charakterze pracownika nie jest niezgodne z konstytucyjną zasadą równego traktowania (art.32 Konstytucji RP).

W wyroku Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2009r. I UK 186/09 (OSNP 2011/13-14/189) stwierdzono, że:

1. Przyjęcie pracownika w poczet członków rolniczej spółdzielni produkcyjnej powoduje dorozumiane rozwiązanie dotychczasowego stosunku pracy za porozumieniem stron.
2. Członek rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie może pozostawać z tą spółdzielnią w pracowniczym stosunku zatrudnienia.
3. Okres wykonywania pracy w charakterze członka spółdzielni nie może zostać zaliczony do okresu, od którego zależy nabycie prawa do wcześniejszej emerytury z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy wskazał, że w przypadku nawiązania z pracownikiem spółdzielni produkcyjnej stosunku członkostwa dochodzi do dorozumianego rozwiązania stosunku pracy za porozumieniem stron. Członek tej spółdzielni nie może pozostawać z nią w pracowniczym stosunku zatrudnienia. W rezultacie okres wykonywania pracy w charakterze członka nie może zostać zaliczony do stażu pracowniczego, od którego zależy nabycie prawa do wcześniejszej emerytury.

Podzielając w pełni powyższe poglądy okresu od 23.03.1985r. do 30.06.1994r. nie można zaliczyć odwołującemu się jako pracy w warunkach szczególnych ponieważ odwołujący się w powyższym okresie nie miał statusu pracownika, a wykonywał pracę w ramach swoistego stosunku cywilnoprawnego. Okoliczność ta wpływa na prawo ubezpieczonego do emerytury, bowiem nie udowodnił on przed Sądem wymaganego do nabycia tego prawa do emerytury okresu pracy w szczególnych warunkach w łącznej ilości 15 lat. .

W konsekwencji Sąd uznał, że zbędnym jest prowadzenie postępowania dotyczącego 28.01.1974r. do 30.09.1981r. z tytułu zatrudnienia odwołującego się w Przedsiębiorstwie (...) w W., gdyż okres ten już po wydaniu zaskarżonej decyzji został przez ZUS zaliczony do pracy w warunkach szczególnych i ostatecznie odwołujący się legitymuje się stażem 8 lat, 9 miesięcy i 19 dni pracy w warunkach szczególnych.

Kierując się powyższymi względami Sąd uznał, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu, dlatego też działając na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyrok.